

Eszter története egy 1650-ből származó perzsiai kézíraton

A szerkesztőség közleménye!!!

Ezen púrimi számunkban megjelent anyagok nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét. Ezért el is határolódunk azoktól!

דגים

Az első antiszemita beszéd a világon

Mivel győzte meg Hámán Áchászéros királyt arról, hogy a zsidók kártékony, destruktív elemek, és „nem érdemes” életben hagyni őket? • Nemcsak a tízezer ezüstsiklussal, hanem egy demagóg gyűlöletbeszéddel

Eszter könyve, amely a púrimi történet forráskönyve, a Szentírás szerves része. Minden évben kétszer is felolvassuk, púrim előestéjén és másnap reggel, hogy ne felejtsük el. A sztorit ismerjük, abban semmi új nincs. Hát mi az új abban, hogy a zsidókat ki akarják irtani? Mikor nem akarták? A fáraótól kezdve, az amalekitákkal folytatva, a helenisztákon (akik a szellemi genocídiumot faszírozták) és a rómaiakon (akik a keresztrefeszítésre „specializálódtak”) át a keresztetekig, majd a ná-cikig.

Közöttük, előttük volt a perzsa birodalom, amelyben egy időben a tényleges hatalmat egy amalekita származású „náci” gyakorolta, akit Hámánnak hívtak. Volt ott ugyan egy névleges király is, Áchászéros, de a hatalom az agágita Hámán kezében volt.

Ez a Hámán egy személyes sértés következtében a fejébe vette, hogy likvidálja a 127 tartományból álló perzsa birodalom zsidóságát. Ez persze nem ment „csak úgy”, ennek nyilván okai és ürtügyei voltak. Az okokat, zsidó források szerint, maguk a zsidók szolgáltatták: szélsőséges asszimiláció volt a divat, és Susán főváros zsidósága majd elájult a megtiszteltetéstől, amikor meghívták őket a 180 napos királyi bankettre, amely nem volt kóser, nem a szemérmes zsidó erkölcs alapján rendezték, és egy rendes zsidónak nem volt ott semmi keresnivalója. A Talmud szerint ezzel szolgáltak rá a büntetésre, amely Hámán és népirtó terve képében jelentkezett.

A perzsa demokrácia és a... gyűlöletbeszéd

Az ürtügyeket maga Hámán szolgáltatta titkos beszédében, amit csak a király hallott, amikor éppen részeg volt. Az akkori Perzsiában alkotmányos monarchia uralkodott, és a zsidók tökéletes egyenjogúságot élveztek. Nem lehetett csak úgy, egyszerűen likvidálni őket, ahogy azt a fővezír, Hámán, Hamdáta fia, elképzelte.

Ezért azt találta ki, hogy leült a királlyal borozni, és amikor az alkohol már jócskán a király fejébe szállt, akkor mondta el a világ első antiszemita beszédét – amit jóval később egyes „demokratikus” államelnökök nem voltak hajlandó gyűlöletbeszédnek nevezni, és a rá vonatkozó törvényjavaslatot visszadobták –, amelyben logikusan kifejtette, miért nem érdemes, miért nem államérdek a perzsa királyságnak a zsidókat életben hagyni. Továbbá: ha „nem érdemes” életben hagyni, ak-

kor miért „érdemes” megölni őket.

Miután logikus beszédét megtámogatta egy tízezer ezüstsekeles adománnyal a király magánkasszája számára (amit perzsa nyelven, érdekes módon, államkincstárnak neveztek), és a részeg király annak jeléül, hogy az üzlet megkötött, lehúzta gyűrűjét és Hámánnak adta, tovább bo-rozgattak. A jelentéktelen epizód-ról hatmondatos hivatalos jelentés látott napvilágot a susáni hivatalos lapban:

„És monda Hámán Áchászéros királynak: Van egy nép(ség), szétszórva a népek között, a király tartományai-ban. És a törvényeik mások, mint a többi népé, (és ebből következik, hogy) a király törvényeit nem tartják be. A királynak tehát nem érdemes életben hagyni (vagy tartani) őket. Ha a királynak is úgy tetszik, írással utasítás elve-szejtésükre, én pedig tízezer ezüstsiklust adok. És a király lehúzta gyűrűjét és átadta Hámánnak, mondván: a pénzt tartsd meg, a néppel pedig csinálj, amit akarsz.”

Egy nem hivatalos zsidó forrás (Targum Sényi) megsze-rezte és arameus nyelven nyilvánosságra hozta Hámán részletes gyűlöletbeszédét, amely „meggyőzte” a részeg királyt, hogy „nem érdemes” a zsidókat életben hagyni. Íme, néhány részlet a beszédből:

„És monda Hámán a királynak: Itt van ez a zsidó nép, szétszórta a népek között, gőgösek és szélhámosok, nem tisztelik törvényeinket, és nem végeznek állami kö-zmunkákat. Ha látnak bennünket, kiköpnek előttünk, és tisztátalanok tartanak bennünket. A közmunkák alól ki-bújnák, és ha mi munkaszol-gálatra akarjuk kötelezni őket, a fogukat csikorgatják, a lábaikkal rugdosnak és meg-félemlítenek bennünket. Lá-nyaikat nem adják hozzánk, és nem házasodnak lányaink-kal. Templomaikban imád-koznak és átkozzák királyun-kat, és kívánják, hogy a rend-szer pusztuljon el. A nyolca-dik napon körülmetélik fia-i-kat, mondván: legyünk má-sok, mint ők – így folytatta Hámán, felsorolva a zsidó ün-nepeket, melyek mindegyiké-ben van valami államellenes, minden ünnepen, ima közben, átkozzák a királyt, amikor el-égetik a kovászt, peszach ünnepük előtt is azt mondják: így égjen el ez a rendszer, és szabaduljunk meg ettől a hü-lye királytól.”

A továbbiakban Hámán megemlítette Dávidot, a zsidó királyt, aki annak idején ölte a népeket, majd jött Nebu-kadnecár, aki száműzte őket.

A száműzetésben is olyan gőgösek, mint azelőtt; leveleik jönnek és mennek, és mind-egyikben az van, hogy „őseink fiai vagyunk, nem szolgáljuk a királyokat és nem fogadunk szót az uralkodóknak”, leveleikben kérik Istenüket, hogy haljon már meg a király és omoljon össze uralma. Szét vannak szóródva a falvakban, egyik faggyút árul, a másik gyertyákat, uzsoraáron adnak el és olcsón vásárolnak.

Hámán konklúziója: a zsidók államellenes, destruktív elemek, akiket ki kell irtani. Erre nézve pontos tervet dolgoz ki, és a király behunyt szemmel mindenbe beleegyezik.

A zsidóknak szabad... védekezni

Hámán bukásának és terve meghiúsulásának története ismeretes. Eszter, a zsidó királyné, Mordecháj, a nagybá-csija, valamint és főleg a háromnapos böjt – megteszik a magukét. A zsidók magukba szálltak, megtértek, és így a király, aki közben feltehetően kijózanodott, megengedi a ves-zélyeztetett zsidóknak, hogy... védekezzenek. Hámán „törvé-nyét” nem lehet eltörölni, mi-vel itt demokrácia van, egy törvényt, amit a király a gyű-rűjével lepecsételt, nem lehet semmissé nyilvánítani, még ha közben kezdeményezőjét fel is akasztották.

Így is történik. A zsidók vé-dekeznek. Ellenségeik közül sokan elesnek, a Megila het-venötözetről tesz említést, ennyi halt meg a 127 tarto-mányban azok közül, akik ki akarták irtani a zsidókat. A Megila „megöltekéről” beszél, a három igét használva, de a Vulgata fordítása (Hyeronimus), amit a katolikus Bib-lia használ, „meggyilkoltak-ról” beszél, vagyis a rácoách igét használja. Éljen a kis különbség...

Tanulság? Kinek kell tanul-ság?! Gyűlöletbeszéd mindig volt és mindig lesz, mint ahogy gyűlölet is volt és lesz mindig. Amíg a zsidó „más” lesz, mint a többiek. És ami-akor már nem „más” – nem lesz zsidó sem.

A Targum Sényi a Megila egyik ősrégi arameus fordítá-sa. Aggádikus, rendkívül rész-letes, a hangsúly nem a szó szerinti fordításon van, mint Onkelosznál, hanem a hagyomá-nyon alapuló legendákon. A TS-t már a Szofrim traktátus is említi (13,6), bár kutatók szerint végleges formáját csak a 12. században nyerte el. Kommentátorai midrásnak vagy ággádának nevezik.

(ráv)

(archív)

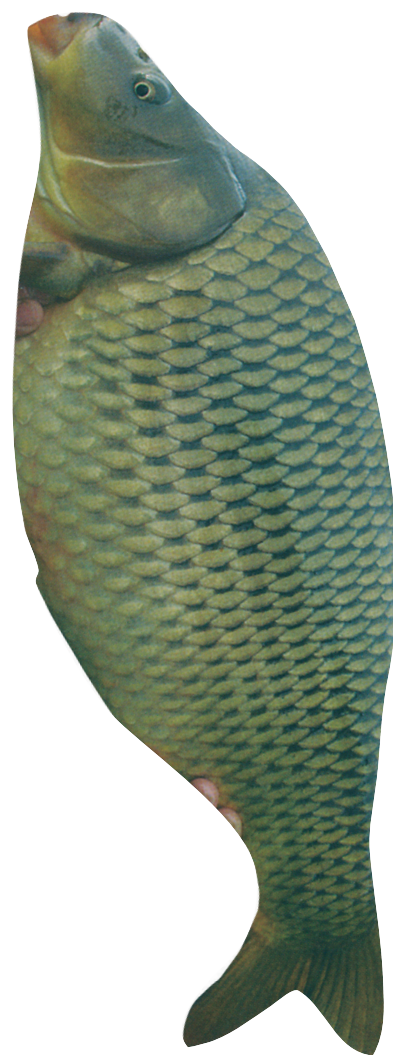

Kereplő Hámánnal (18. sz.)

Jön ádár – sokasodik az öröm

מזל

9 770133 009991

19005

Kérjük, hogy adója 1%-ával támogassa a magyarországi zsidóságot. Technikai számunk: 0358

Heisler András a főpolgármesternek: fogadja nagyrabecsülésemet

A Fővárosi Közgyűlés rövid időn belül két közterületnek is izraeli vonatkozású nevet adott. Mind az I. kerületi Jeruzsálem park, mind a zuglói Jichák Rabin tér elnevezésében jelentős szerepet vállalt Tarlós István főpolgármester, akinek Heisler András elnök levélben mondott köszönetet a Mazsihisz nevében.

A több hónapos előkészület során – Joszi Amrani izraeli nagykövet és Heisler András, a Mazsihisz elnöke közreműködésével – Tarlós István főpolgármester támogatta, hogy két budapesti közterület izraeli vonatkozású nevet kapjon. A Fővárosi Közgyűlés tavaly év végén döntött az I. kerületi Jeruzsálem park elnevezéséről. A Fővárosi Közgyűlésen beszédet mondott Heisler András is, s ezzel ő lett az első Mazsihisz-elnök, aki a magyar főváros legfontosabb döntéshozatali testülete előtt felszólalt. Hozzászólásában az elnök Jeruzsálem vallási, történelmi fontosságát hangsúlyozva érvelt a közterület elnevezése mellett, kiemelve a szent város magyar vonatkozásait. A magyar–izraeli kapcsolatok fejlődését mutatja, hogy Budapesten már nemcsak Jeruzsálemtől, de a Nobel-békedíjas volt izraeli miniszterelnökről,

Jichák Rabinról is közterületet neveznek el.

A két közterület elnevezéséhez nyújtott támogatást Heisler András levélben köszönte meg Tarlós István főpolgármesternek. Mint írja: „a mai pártos politikai viták közepette hajlamosak vagyunk elsiklani afelett, ha valaki állja szavát, ha konfliktusok árán is azt teszi, amit ígért. Egyházi vezetőként különösen fontosnak tartom megköszönni Főpolgármester úr korrekt partnerségét, ami manapság sajnálatosan nem mindennapos politikusi erény.” A közgyűlési döntéseket méltatva az elnök a levelet ezzel zárta: „Kérem, fogadja nagyrabecsülésemet, amiért tisztá szívvel és látható nyíltsággal vitte végig a Jeruzsálem park és a Jichák Rabin tér ügyét. Személyesen is megtapasztaltam, milyen következetes volt a két közterület elnevezésének folyamatában, amiért közösségem nevében is szeretném kifejezni köszönetemet.”

A Jeruzsálem park ünnepélyes ava-

A főpolgármester a Dohány utcai zsinagógában

tása várhatóan május 5-én lesz, a Jichák Rabin tér átadási ceremóniájáról még egyeztetnek.

Búcsú Spiegler Elemértől

Elhunyt Szombathely és magyar holokauszt túlélők legidősebbje, Spiegler Elemér. Tavaly augusztus 24-én töltötte be 106. életévét. Halálhírért ismerősei és barátai osztották meg a Facebookon.

Szerényen kell élni és becsületesen, végigcsinálni, ami szembejön, az emberi történelem legszörnyűbb századát, aztán cipőt készíteni 90-en túl az unokáknak. Nemcsak túlélni mindent, de vigasztalni is a jelenlétteddel. Mutatni, hogy minden átvészélhető és minden újrakezrdhető. Mert az ember nem arra született, hogy legyőzzék.

Az ember nem arra született, hogy legyőzzék – tanuljunk Ernest Hemingway öreg halászátlól. És épp ezt tanulhattuk Spiegler Elemér bácsitól, egy magyar megveszék helyi zsidó nagypapjától.

Spiegler Elemér cipész volt, mint némelyek már a Misna nagyjai közül. Cipész volt egész aktív életében, aki tudta, mi a dolga a földön, és történeteket bármí, átváltozhatott a világon két világégés, amelyek egyikében muszós századát deportálták Mauthausenbe, elpusztították mindenkiét, Spiegler Elemér csak gyászolt némán, majd újránősült és cipészkedett tovább, az 1950-es években, a Kádár-korszakban, a rendszerváltáskor és azután. „101 évesen pedig napi két újságot olvasott át, DVD-lejátszót kezel, imádta a focit, az operettet” – írják a nekrológok. Élt. Nincs ebben semmi különös.

Amikor suszterinasnak állt, 14 éves volt; unokáinak 80 évvel később varrt cipőt. Ilyen az, amikor valaki tudja a dolgát az életben.

Ilyen volt Jákob pátriárka és a 120. születésnapján távozó Mózes is. Jákob úgy érezte késő öregségében, napjai rövidek és fájdalmasak voltak, mert akinek dolga van a világon, az nehezen megy el. Mózes azonban énekelt közvetlenül halála előtt. Aki úgy él, mint Spiegler Elemér bácsi, „az élettel betelvény” megy el.

Ő és a társai vitték át a 20. századon Magyarországot, ők hordták a földregek idején is a hátukon a Földet.

A történelem pusztított, ahogy szokása, ők pedig cipőket készítettek. Helytálltak, ki-ki a maga posztján, minden pátoz és feltűnés nélkül. Jól mondta róluk Pompeius: élni nem muszáj, hajózni muszáj. Navigare necesse est. Ők ezt pontosan tudták, mindenféle légköri viszonyok között hajóztak, és ez tartotta őket életben egy évszázadon keresztülélvélőn.

Mert az ember nem arra született, hogy legyőzzék. Gondoljanak sűrűn Spiegler Elemér bácsira, hogy el ne felejtsek. Nem felejtí el Szombathely, életének tanúja, és nem felejtjük el mi, magyar zsidók sem.

Fonassék emléke az élet kötelékébe.

Emléktáblát avattunk Mohácsi Zsigmond alezredes tiszteletére

Díszőrség (köszönet érte Bogdán Andrásnak s a hagyományörző rendőrszázad képviselőinek), rendőrségi kollégák, köztük magas rangú vezető személyiségek, hitközségi prominensek, mások mellett Heisler András, a Mazsihisz elnöke, rabbik, kántorok, és természetesen a gyászoló családtagok vettek részt a felemelő aktuson.

Az emléktáblát állító két szervezet, a Mazsihisz és Az Élet Menete Alapítvány nevében Gordon Gábor köszöntötte a megjelenteket. Régi jó barátként idézte fel Mohácsi Zsigmond alezredes személyét, aki őrsparancsnok volt itt, a Síp utcai rendőrőrsön.

Nagyon megtisztelő számomra, hogy a család kérésére civil barátai nevében én búcsúztathattam Őt a Farkasréti temetőben, és én szólhatok most is, amikor a zsidó közösség székházában emléktáblát avatunk a tiszteletére. A temetésen is elmondtam: azt gondolom, barátainál többen már csak tisztelői voltak, mert aki barátjának mondhatta magát, az a végtelenségig tisztelte is Őt, annak ellenére, hogy egy kemény, határozott és karakán ember volt. Azt szerettem mindenki tudta róla, hogy keményisége mögött igazából más is volt. Egy végtelenül érzékeny és nagyszívú Ember, s ezt Izraelben élő barátai, volt kollégái is tudták róla, hiszen amikor értesültek halálának hírérl, pár napra rá fát ültettek emlékére a Szentföldön.

Heisler András, a Mazsihisz elnöke elmondta: a néhai rendőr alezredes a munkája során olyan légkört teremtett, amelyet fegyelem és családias hangulat jellemzett. A szolgálaton túlmenően gyakran részt vett a zsidóság ünnepein, el-elment temetésekre is. Izrael Állam barátja volt, megilleti őt a „büszke zsidóbarát” kifejezés is.

Az elhunyt fia meghatottan mondott köszönetet, majd az emléktábla alatt és mellett kövekkel, egy-egy szál virággal adóztak Mohácsi Zsigmond emlékének.

galjuli

Budapestiek jelentkezését kéri

A február 1-jei közleményünkben kuratóriumi tagokat kerestünk egy újonnan létesítendő alapítványhoz, amelynek célja támogatás nyújtása gyógy-szerbeszerzéshez szociálisan rászoruló betegek részére.

A probléma most az, hogy csak vidékről jelentkeztek, holott az alapítvány a terv szerint Budapesten működne, tehát itteni jelentkezőkre lenne szükség. Amint korábban jeleztük, az induló tőkét már felajánlotta egy holokauszt-túlélő, csak a személyi feltételek hiányoznak.

Kérjük, hogy jelentkezzenek kuratóriumi tagnak olyan budapesti lakosok, akik szívesen részt vennének fizetés nélkül az új alapítvány munkájában.

A végzendő főbb feladatok: a beérkező gyógyszer-támogatási igények elbírálása szociális szempontból, a megszavazott támogatások elküldése az igénylőknek, valamint az egyszerűsített alapítványi nyilvántartás vezetése, amihez különös szakképzettség nem kell, csak némi adminisztratív készség.

Egyéb információ a következő telefonszámon kérhető: Vértés István, 06-1-321-3497 (lehetőleg az esti órákban).

Egy amerikai cég cipőreklámja a pesti Duna-parton. Utólag bocsánatot kértek, de hát azért...

Virágzó zsidó élet az Alföldön a Somer segítségével

A zsidó ifjúsági szervezetek többsége Budapesten aktív, az utóbbi időben azonban a Hasomer Hacair magyarországi részlege Szalai Nóra sliách vezetésével igyekezett kiépíteni kapcsolatait a fővároson kívül élő zsidó ifjúsággal is.

A Mazsihisz Közép-magyarországi Területi Csoportjához tartozó hitközségekben, elsősorban Kecskeméten és Kiskunhalason, több olyan fiatal van, akik nagyon aktívan vesznek részt a zsidó közösségi életben, és a Somert látják olyanak, ahol tevékenységüket ki tudják bontakoztatni.

Az előző évek jó hangulatú találkozói megágyaztak annak, hogy rendszeres programot szervezzenek, formalizált kapcsolat jöjjön létre a Budapesten kívüli és a budapesti fiatalok között.

Ennek érdekében az 5779-es éven már havonta próbálnak különböző összejöveteleket tartani, ennek az egyik csúcspontjára került most sor Kiskunhalason.

A hitközség látta vendégül azt a 14 európai országból érkezett zsidó ifjúsági vezetőt, akik a Somer mozgalom keretei között próbálják oktatni a fiatalokat Izrael Állam szeretetére.

A résztvevők a Mazsihisz Közép-magyarországi Területi Csoportja által létrehozott és a kiskunhalasi közösség által fenntartott, elsősorban a nyári tábor érdekében megépített helyiségeket foglalták el, ahol a télen kissé zord körülményeket semmibe véve, együttesen élvezték a hétvégét.

A sábbát kimenetele után ide érkeztek meg a Hasomer Hacair izraeli és európai vezetői, hogy megállapodást írjanak alá a területi csoporttal.

Az esemény fényét emelte, hogy azon nemcsak a csoport elnöke, dr. Feldmájer Péter és rabbi-ja, dr. Róna Tamás jelent meg, illetve Szalai Nóra, a magyarországi részleg sliáchja, hanem személyesen részt vett a találkozón Heisler András, a Mazsihisz elnöke, továbbá Rani Treinin, a Hasomer Hacair világmozgalom kuratóriumának elnöke, Oren Zukierkorn főtitkár és Yahal Linternari európai koordinátor.

A hávdálá után, a farkasordító hidegben a kiskunhalasi zsinagógában került sor az okirat aláírására, amelyben a felek rögzítették, hogy együtt szeretnének működni a zsidó nép érdekében.

Kinyilvánították, hogy a zsidóság megtartása és közösségi életének fejlesztése csak az ifjúság nevelésével és oktatásával érhető el. Meggyőződésük, hogy a zsidó szervezeteknek egyenlő feltételeket kell biztosítaniuk a zsidóság szellemi örökségéhez történő hozzáféréshez a zsidó gyerekek és fiatalok számára, mégpedig ott, ahol azok élnek, és a zsidóság vezetőinek is rendelkezniük kell az ehhez szükséges tárgyi, személyi feltételekkel.

Megállapodtak abban, hogy a Somer magyarországi részlegével közös programokat fognak szervezni a területi csoporthoz tartozó hitközségeknél. A Somer magyarországi részlege vállalta, hogy a programokat megszervezi, a területi csoport pedig biztosítja ehhez a tárgyi feltételeket.

A Hasomer Hacair világmozgalom, illetve a Mazsihisz vállalta, hogy segítik a két szervezet együttműködését.

Az okiratokat nemcsak a szervezetek vezetői írták alá, hanem azok a lelkes fiatalok is, akik az egész együttműködést kitalálták és szervezik: Bugya Kamilla, Dajka Jákob, Dajka Szúra Szeréna, Jakity Anna, Kóklár Tamás, Markovics Anna, Ritter Rafael. Köszönet nekik!

Reméljük, hogy a megállapodás nemcsak papíron marad, hanem az aktív zsidó ifjúsági élet egyik forrása lesz, és példát mutat másoknak is, hogy kellő akarattal és elhatározással Budapesten kívül is lehet aktív zsidó életet élni.

R. L.

„Mádrichiáda”

A tábori lelkészet újjáalapításának 25. évfordulójára

Heisler András beszéde

A HM Tábori Lelkeszi Szolgálatának elmúlt 25 éve új korszakot nyitott az ateista, vallásellenes, korábbi katonai tradícióinkat semmibe vevő néphadsereg gyakorlatához képest.

Egy ismert zsoldár izgalmas mondatát idézem: „Ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek.” Fontos mondat ez, mert vannak közöttünk olyanok, akik ott állnak őrt, a halál árnyékának völgyében, ott teljesítik hivatásukat, szolgálatukat, szinte egész életükben. Az orvosok, a katonák és a lelkészek.

Az orvos gyógyít, a lelkész vigasztal, s közben óhatatlanul az elmúlás tanújává válik. A jó katona pedig halált hozó fegyvereivel védelmez. Mindnyájuknak ott kell helytállniuk, ahová mi, civilek, ha tehetjük, el se merészkedünk: mindhárman ott járnak a halál árnyékának völgyében. Ott a legnehezebb kitartani, megőrizni hitünket és tisztességuinket. Ezért nélkülözhetetlen a katonák és a tábori lelkészek szoros szövetsége. Mert ők, akik a halál árnyékának völgyében járnak, pontosan tudják, kitől kaptuk mindannyian az életet, a körülöttünk lévő világot. Tudják, hogy azt őrizni kell, mert ezzel bízott meg bennünket a Mindenható, tudják, hogy sok veszély fenyegeti környezetünket, és tudják, hogyan ne féljenek. Mert akit a félelme irányít, az nem lehet lakó ott, a völgyben, az nem kaphat a kezébe fegyvert, nem vehet magához szikét, s nem sáfárkodhat rosszul a rábízott lelkekkel.

A zsoldáridézet aztán folytatódik: azért nem félek, mert Te velem vagy, Istenem. Igen, Isten ott van azokkal, akik a halál árnyékának völgyében teljesítik szolgálatukat, s pontosan ezért elképzelhetetlen egy jó hadse-

Fotó: MTI/Bruzák Noémi

reg tábori lelkészet, tábori rabbinátság nélkül.

Az emberiség története háborúk története, az ókori, de még a modern Izrael is szorosan kapcsolódik háborúhoz. A Szentírás tud Amálékról, tud a motiválatlan, tiszta gonoszszágról, és kimondottan felszólít a védekezésre. Mert az etikus hadsereg szerepe nem a hódítás, hanem a védelem. Nem véletlen az elnevezés: magyar honvédség vagy izraeli véderő.

Egyelőre szükség van hadseregekre, szükség van az Önök munkájára, és szükség van ennek lelki kontrolljára. Lelkipásztoraink emlékeztetik Önöket arra, hogy Isten mindig Önökkel van. Önökkel a szolgálati helyükön, sokszor „a halál árnyékának völgyében”, és ez nemcsak felelősség, de egyben remény is. Tudniuk kell magányukban, fájdalomukban, veszélyhelyzetekben és tudniuk kell súlyos katonai döntések előtt, hogy az Örökkévaló figyel Önökre.

A történelem a háborúk és a pusztítások története, a Biblia azonban ismer egy másik földi valóságot is, egy olyan eljövendő korszakot, amelyben „a kardokat ekevasakká kovácsolják”, amikor a farkas együtt legel a bárányal, az oroszlán meg füvet eszik. Mi, zsidók, több ezer éve erre a világra, a messiási korra várunk.

A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége büszke arra, hogy más egyházakkal együtt a tábori lelkészi szolgálat alapítói között lehet. Totha Péter Joel vezető tábori főrabbihoz mindig és mindenki bizalommal fordulhat.

Végezetül pedig kérem Önöket, várjuk együtt az időt, amikor a világ összes országában eltávozást kapnak majd nehéz szolgálatukból, és a kardokból ekevasakat kovácsolhatunk. Legyen majd így, legyen béke, de amíg ez bekövetkezik, kísérelje felelős bölcsesség a Magyar Honvédség munkáját, köszönjük, hogy együttműködhetünk Önökkel.

DR. TOKICS IMRE

KÖNYVBEMUTATÓ

Dr. Szécsi József professzor úr 70. születésnapja alkalmából

Tisztelettel köszöntöm az ünnepelt Szécsi professzor urat és mindenkit, aki eljött, hogy egy tudós barátunknak emléket és örömet szerezzen ezen a jeles könyvbemutatón.

Az ősi, első zsoldár szavaival köszöntöm Szécsi József professzor urat a hetvenedik születésnapja alkalmából kiadott könyv bemutatóján:

אשר־הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הָלַךְ בַּעֲצַת רָשָׁעִים וּבְדַרְךְ חָטָאִים לֹא עָמַד וּבְמוֹשֵׁב לָצִים לֹא יָשָׁב:

Boldog ember az, a ki nem jár gonoszok tanácsán, bűnösök útján meg nem áll, és csúfulódk székében nem ül;

אִם בְּתוֹרַת יְהוָה חָפְצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְיָלָה:

Hanem az Úr törvényében van gyönyörűsége és az ő törvényéről gondolkodik éjjel és nappal.

A születésnap köszöntők a legtöbb esetben szubjektív hangvételűek. A magam részéről talán még az átlagosnál is jobban érvényes ez a mostani alkalomra. A Szécsi József professzor úr laudációjára készült ünnepi kötet az Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetemen, **Hidvégi Máté** professzor úr szerkesztésében jelent meg, aki precíz odafigyeléssel és hűségesen végezte az írások e műbe foglalását. Ezen az egyetemen Szécsi tanár úr több évtizedes oktatói tevékenységet végzett.

Tisztelet és köszönet illeti Oláh János professzor urat mint a könyv olvasószervezőjét, az ORZSE korábbi rektorhelyettesét.

A kötet publikációi arra emlékeztetnek bennünket, hogy kiváló barátunk, Szécsi József a tudomány és a művészet világában végzi és végezte élethivatási tevékenységét.

E tudományos mű a Nemzeti Együttműködési Alap pénzügyi támogatásával készült el.

Személyesen 1981-ben ismertem meg Szécsi Józsefet az Országos Rabbiképző Intézet könyvtárában, ahol szorgalmas munkától kipirosodott tekintettel nyújtotta felém kezét a bemutatkozáskor. Akkor talán nem gondolt rá egyikünk sem, hogy egy életre szóló barátság kezdeti pillanatait éljük át. Az elmúlt évtizedek bebizonyították, hogy nem csupán a közös érdeklődés, a Szentírás és a héber nyelv szeretete és kutatása alakította ki a barátságot kettőnk között, hanem a vallási párbeszéd iránti nyitottságunk is.

A 49 szerző által írott publikációt tartalmazó kötet a L'Harmattan Kiadó gondozásában jelent meg, igen különleges formátumban. A negyvenkilences szám talán lehetne szimbolikus is, amennyiben a tudományos életben eltöltött esztendőik számára vonatkozhatna. Sokatmondó az ünnepi kiadvány címe: **Keleti tanulmányok és vallásközi párbeszéd – Írások Szécsi József tiszteletére.**

A Festschrift címe nagyszerűen foglalja össze dr. Szécsi József egyetemi oktató tudományos életét és pályafutását.

A kötetben publikáló szakemberek írásaikon keresztül egyöntetűen kifejezik, hogy nagyra értékeli Szécsi Józsefnek a tudományos életben betöltött szerepét.

A kerek számú születésnap ünnepségekre, általában a 70., 80., 85. születésnapokra kiadott *Festschrift* a legrégibbi és a legtragikusabb tudományos műfajok egyike. Különösen Németországban volt – és van folyamatosan – divatban. Az elnevezés a rangját több körülmény, tényező egybevághásának, sajátos kontaminációjának köszönheti. Mindenekelőtt annak, hogy tisztes kort megért tudós számára készül, aki a dolog természetéből következően kiemelkedő jelentőségű szakember, kutató, és egyben iskolateremtő alkotó. A tudós rangjának felel meg azután a *Festschrift* rangja, mivel az szinte kötelezően tartalmazza az ünnepelt életrajzát, méghozzá közelálló személy, kolléga vagy tanítvány tolalából, tehát hitelesen, tudományos szinten, és többnyire tartalmazhatja a tudós életmű-bibliográfiáját is. Egyben ranget biztosít a mostani *Festschrift*nek az is, hogy Szécsi József kiváló kollégái, vele egyenrangú szaktársai, illetve legjobb tanítványai publikálnak benne. A tanítványok szempontjából az az értékes és fontos, hogy mire vitték mint tanítványok, miben és mennyiben váltak mesterükhöz méltóvá, milyen indíttatásait követték az ő témájában vagy az ahhoz közel eső tudományterületen. A professzor ünnepi kötete tanúskodik az érintett iskolateremtő képességéről és a tudományos életben betöltött rangjáról. Szécsi József az elmúlt hónapokban számos kitüntetés és igen neves díjakat vehetett át magas reputációval rendelkező szakmai grémiumoktól.

A tiszteletére készített ünnepi kötet igen megbecsült kincse az érintett tudományosságának, remélhetőleg sűrűn forgatott könyv lesz, amikor egyetemi szakdolgozatosok és doktori disszertációk gyakran hivatkozott munkái közé tartozik majd a jövőben. A 49 szerző kapcsolata Szécsi József tanár úr jóvoltából egy kötetben belül, néhány lapnyi különbséggel, immáron közeli, szakmai barátsággá alakul.

Az a reménységem, hogy Szécsi József professzor úr tetszését elnyeri a 70. születésnapjának megünneplésére készült kötet, annyira, hogy a katedrán megvárja majd a tíz év múlva készülő 80. születésnap könyvet is... Hiszen az őszötvetségi történetekben azt olvassuk, hogy az igazak 120 évig élnek. Kívánjuk, hogy Isten áldásával, egészségen és örömben élje meg ezt a nagy kort Szécsi József tudós barátunk!

Dr. Szécsi József

Keresztény lélekkel, önkéntes meggyőződésből?

1944 áprilisában nagy sebességre kapcsolt a király nélküli magyar királyi adminisztráció a zsidótlanítási program végrehajtása céljából. Stabli jogi alap volt ehhez, 22 zsidótörvény, közel 400 kormány- és egyéb rendelet intézkedett a jogfosztásról, vagyonelkobzásról, egzisztenciák megszüntetéséről, kirekesztésről, a megkülönböztető jelzés kötelező használatáról, a deportálás elindításáról.

1945 májusában jelent meg a Vihar Béla által szerkesztett Sárga könyv, amelyben sok-sok túlélő áldozat személyes visszaemlékezése, náci, nyilas vezetők megnyilatkozásai, az 1941-es kamenyec-podolszki néptársa nyitánya, az újvidéki „főpróba”, a gettók, a lágerekbe deportáltak, a munkaszolgálatosok kínszenvedései, a nyilasok rémnapjainak eseményei emlékeztetnek arra, hogy „a zsidókérdésben intézkedéseinket nem parancsra, hanem önkéntes meggyőződésből tesszük” – idézi a kiadvány vitéz Endre László államtitkár 44. május 14-i beszédét. Van tőle két nappal korábbi megszólalás is: „Szigor és erély mellett gyűlölködés nélkül, keresztényi lélekkel végezzük kötelességünket.” (E két idézet alapján írtam a címet.)

Végezték is a dolgukat: valamennyi polgármesternek és községi előljárósnak szólt a 6136-1944. számú, április 4-i rendelet alapján a felhívás, miszerint az összes zsidó személyről és családtagjaikról négy példányban névjegyzéket kell összeállítani lakcím és anyja nevének feltüntetésével. Legkésőbb április 8-ig (!) kellett a névjegyzékeket a rendőr- és csendőrpáncsnokságoknak, valamint a „m. kir. Belügyminiszter úrnak” postára adni. Nincs arra adat, hogy hivatali mulasztás történt volna...

A Sárga könyv szerkesztői sok-sok idézetet összegyűjtöttek a korabeli sajtóból a „hajtóvadászat másfél hónapjából”.

Ilyeneket idéznek májusból, júniusból:

145 vidéki és 45 budapesti, zsidó tulajdonban lévő gyógyszerháza hirdetenek pályázatot.

Törölték az artista-egyesületből a zsidó artistákat.

31 rendőrbírói ítélet született a sárga csillag szabálytalan viselése miatt.

Feloszlatták a zsidó egyesületeket.

Május 1-től zsidók csak zsirtalan ételt fogyaszthatnak. Tilos ételt hozatni vendéglőből, kifőzdéből.

A zsidók kötelesek minden 3000 pengőt meghaladó bevételüket letétbe helyezni.

Minden zsidó alkalmazottat elbocsátott a főváros.

Vegyék el a zsidó nem zsidó házastársának iparigazolványát.

Megkezdődött a zsidó igazgatósági tagok hivatalból való törlése.

A sárga csillagosok a fennmaradó tejmennyiségből sem kaphatnak.

Kisajátítják a zsidók sporteszközeit.

Rendelet született a zsidók jogosítványainak megszüntetéséről.

Bár nem volt idevágó jogszabály, azonban a zsidóknak kötelességük volt bejelenteni értékesebb fajtakutyájukat.

Kitiltották a zsidókat a nyilvános helyekről.

Kassán úgy szólt a regala, hogy zsidók a gettó utcáin nem közlekedhetnek, kötelesek állandóan a lakásukban tartózkodni.

Továbbra is fennmaradnak a lejárt váltón alapuló zsidó kötelezettségek.

A zsidó tanulók nem hordhatnak külön egyenruhát.

A minisztérium ellenőrzi a zsidó rádiók beszolgáltatását.

A szatmárnémeti főispán elrendeli a zsidók felesleges ruháinak elkobzását.

Budapesti zsidók csak a villamosok utolsó pótkocsiján utazhatnak.

A zsidó munkaszolgálatosokat felmondás közlése nélkül is állásukból felmondottnak lehet tekinteni.

Egy Fejér megyei polgármester intézkedett, hogy a zsidók adótervezéseiket azonnal fizessék be.

A sportpályákról kitiltják a zsidókat.

Hatályukat veszítik a sokszorosítóipar, hirdetőiroda és lapterjesztő vállalat fenntartására zsidóknak kiadott iparendélyek.

Az ügyvédi kamarák törlik zsidó tagjaikat. (Két hét múlva kérdezi egy újság, mi lesz a kamarából törölt zsidó ügyvédek írógépeivel?)

Budapestben kijelölték a zsidók által is látogatható fürdőket.

Újból a numerus nullus mellett foglalt állást az orvosi kamara választmány.

Budapestben élelmiszert 11–13 óráig, egyéb cikkeket 13–15 óráig vásárolhatnak a zsidók. A rendelet megszegőit internálják.

A zsidók kerékpárjait jún. 15–21-ig be kell szolgáltatni.

Megkezdtek a zsidó szellemi termékek megsemmisítését.

Aztán következett a gettóba gyűjtés, a bevagonírozás, a lágérba, halálba vivő vonatozás. Vitéz Endre László államtitkár 34 város gettójában végzett szemleúttjáról így nyilatkozott május 15-én: „Oly intézkedéseket fogantatosítottunk, melyek... mindég emberséges eszközökkel és az erkölcsi tényezőknek figyelembe tartásával történtek... Humánusan, mindenféle goromba fellépést kerülve hajtották végre a kitelepítést.” Baky László belügyi államtitkár már május 16-án azt nyilatkozta, hogy „végeredményben az országból minden zsidót ki fogunk telepíteni, nem marad itt közülük hírmondó sem...”

A Sárga könyvben leírtak mellé én odatenném Tomi Lapid túlélő – aki szerette a magyar kultúrát, a magyar konyhát – többször elhangzott, leírt gondolatát, miszerint képtelen volt elfelejteni, a magyarok milyen lelkesen és önként működtek közre a zsidók jogainak tiprásában, kiűzetésükben, sokuk legyilkolásában is.

Politzer Tamás

Púrmi tarka-barka

Palesztin chászidok

-Drágám,mit vegyek fel
a tengerparton hogy
mindenki engem
nézzen?
-Síléceket 😊

Elkapott a biztonsági őr
a KIKÁ-ban, ahogy az
ajtón húztam ki egy
szép bútort.
Méltatlankodtam, hogy
nézze meg, rá van írva
nagybetűkkel, hogy
KIHÚZHATÓ KANAPÉ

Tegnap találtam egy könyvet „Hogyan
oldjuk meg a problémáink 50%-át”
címmel. Kettőt vettem belőle.

- Pálinkát ihatok,
doktor úr?
- Már tegnap is
megmondtam, hogy
egy kortyot sem. Miért
kérdezi ma megint?
- Gondoltam, tegnap
óta fejlődött valamit az
orvostudomány.

Regisztráltam egy
fogyókúrázós oldalra, erre
felugrott egy ablak, h
elfogadom-e a sütitet.
Szerintem ez beugratós
kérdés... 🙄 😊

- Jó napot, szeretnék
venni egy kenyérpírtót!

- Braun vagy Moulinex
gyártmányút kér?

- Mi a különbség
köztük?

- Az egyiket a németek, a
másikat a franciák
gyártatják a kínaiakkal.

Nem akarom haraggal
zárni az évet.
Mindenki kérjen tőlem
bocsánatot!

IKEA állásinterjú!

facebook.com/kaszatibor

Kérem üljön
le!

CANAAY PETE

Chászid Pride?

"Amelyik pincér nem
tud mosolyogni jobb
lett volna ha
vendégnek születik."

Gundel
Károly

Az érzés, amikor felkelsz, és rájössz, hogy
csak 20 év múlva kell menned dolgozni...

IZRAELI SZÍNES

A cionizmus a válasz az asszimilációra...

Előljáróban szeretném leszögezni, hogy mindenkinek joga van a szabad választásra. Ami természetesen vonatkozik a saját identitás meghatározására, a valláshoz való viszonyra vagy a vallásgyakorlás módjára, vagy akár a párválasztásra is.

A tények azonban makacs dolgok, akár tetszik nekünk, akár nem. De menjünk sorjában.

A közelmúltban Lucy Aharish és Tsahi Halevi házassága élénk visszhangot és sokszor szélsőséges vála-

Mivel az országot elhagyókat többnyire egzisztenciális döntések motiválják, az állam tett néhány lépést a jeridázók visszatérésének elősegítésére. Így a külföldön szerzett ingóságait, vagyontárgyaikat egy elég magas összegig adómentesen hozhatják Izraelbe. A munkavállalásnál bizonyos előnyöket élveznek, ami elsősorban az adózás terén mutatkozik meg.

Az alijáért is sokkal többet kell tenni. Izraelt egyformán vonzóvá

szükséges akta megnyitására. Ezt egy 8-10 hónapos tanulás követi, amely magában foglalja a zsidó történelembe történő betekintést, imák, áldásmondatok ismertetését, a szombatartás és az ünnepek lényegét, a kóserság fogalmát.

A szerzett tudásról a háromtagú rabbinikus bíróság előtt kell számot adni kérdés-felelet formájában. Ezt követi férfiagnál a brit mila (circumcisio v. körülmetélés), nőknél, férfiaknál egyaránt a rituális fürdőben (mikve) történő megmerítkezés, majd házastársak esetén a zsidó esküvő.

Meg kell jegyezni, hogy a bét din elfogad külföldi betérést is, ha az mindenben megfelel a zsidó törvényeknek (halacha).

Még egy tényező, amit a szétszórásban, de talán kiemelten az Európában élő zsidóknak nem árt tekintetbe venni. Ez az egyre kevésbé barátságos környezet.

Az Európát érintő, modern kori népvándorlás – bár ezt a legtöbben Európában még nem akarják tudomásul venni – beindított egy olyan társadalmi változást, ahonnan hosszabb távon már nincs visszatérés.

A látható jelenségekből már ma is következtetni lehet arra, hogy ebben a változó környezetben a zsidóság-nak nincs helye.

A nagy kérdés csak az, hogy a galuti zsidóság merre veszi az irányt.

Lehárblog

102 évesen küldték volna óvodába a háborús veteránt

Joszéf Esed ugyan 1936-ban már harcolt a palesztinai arab felkelés idején, sőt még egy kibuc megalapításában is részt vett, ennek ellenére az izraeli hatóságok simán óvodába küldték volna.

A 102 éves Joszéf Esed egy kicsit azért meglepődött, amikor nemrég levelet kapott a helyi önkormányzattól, amelyben arra szólítják fel az amúgy már elhunyt szüleit, hogy Joszéf nevű gyermeküket legyenek szívesek óvodába küldeni. Esed, aki 1936-ban Lengyelországból alijázott az akkor még brit fennhatóság alatt álló Palesztinába, közölte, hogy ugyan egyszer már járt óvodába még Lengyelországban, de amennyiben a hatóságok ragaszkodnak hozzá, akkor nem bánja a dolgot.

Esed tagja volt annak a csoportnak, amely 1938-ban megalapította a

Joszéf Esed

Hanita kibucot a libanoni határ mellett. De harcolt Orde Wingate oldalán az 1936–38 között zajló felkelés idején, amelyet a helyi arabok a brit mandátum és a zsidók jelenléte ellen robbantottak ki. Esed idős kora ellenére jó egészségnek örvend, jelenleg egy Moca nevű településen lakik Jeruzsálem nyugati felében.

A történetet megíró izraeli Ynet rákérdezett a hatóságoknál, hogy akkor valóban oviba kell-e járnia a

102 éves Esednek, de hamar kiderült, hogy csak tévedésről van szó. A hatóság szerint egy számítógépes hiba folytán Esed életkoráról lemaradt a százas, és mint 02 éves szerepelt a rendszerben, ezért szerették volna óvodába küldeni a

„kis” Joszéfet. A hatóságnál találtak még néhány hasonló esetet a vizsgálat során, de kijavították a hibát, mielőtt még több 100 év feletti lakost invitálnának óvodába.

ÁP/Kibic

A Beresheet elindult a Holdra

Menetrendszerűen, helyi idő szerint 03:45 perckor az izraeli SpaceIL sikeresen elindult küldetését teljesíteni Floridából.

A mintegy 100 millió dollárnyi adományból létrejött projekt az első magánfinanszírozású Hold-leszállás. A pénzt tech cégek, helyi egyetemek és egy filantrópokból álló elkötelezett csoport – köztük Morris Kahn tengeripark-mogul, aki 40 millió dollárral járult hozzá a projekthez – adták.

A SpaceIL űrjárművét az Egyesült Államokból egy Falcon 9 hordozórakéta indította útnak, amelyet az Elon Musk tulajdonában lévő Space Exploration Technologies Corporation, vagyis a SpaceX épített.

Ha sikerrel jár, Izrael lesz a negyedik ország, mely sima landolást hajt végre egy pilóta nélküli járművel a Holdon. A Szovjetunió, az Egyesült Államok és Kína 1966 óta teljesít hasonló küldetéseket. Az Egyesült Államok marad továbbra is az egyetlen ország, amely embert küldött a Holdra hat sikeres leszállással az Apollo-program keretében 1969 és 1972 között. Ezután egyetlen embert szállító űrhajó sem hagyta el az alacsony Föld körüli pályát.

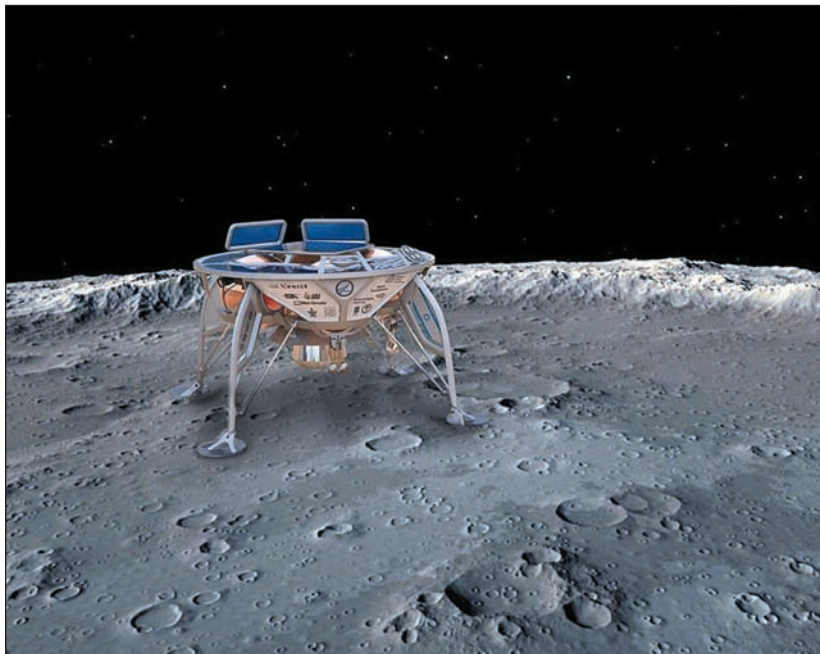
Buzz Aldrin amerikai űrhajós, a második ember, aki a Holdra lépett, Twitteren utalt az izraeli történelmi eseményre.

A pilóta nélküli SpaceIL jármű izraeli zászlót fog elhelyezni a Holdon, mondta a SpaceIL vezérigazgatója, Ido Anteby egy korábbi sajtótájékoztatón.

„Ez egy kicsi, de intelligens űrjármű. Két méter átmérőjű, és körülbelül fél méter magas. 600 kilogrammot nyom. A holdra szálláskor a súlya 180 kilogramm lesz.”

A kilövés után a SpaceIL Föld körüli pályára kerül, körülbelül 60.000 km-re bolygónk felszínétől.

Onnantól az űrjármű fokozatosan halad a Hold felé egy Föld körüli elliptikus pályáról. A korábbi holdra szállási küldetésekhez képest ez az útvonal megnöveli az utazási időt, ugyanakkor üzemanyag-takarékos, ezáltal csökkenthető a jármű indulási súlya.

Az űrjármű várhatóan 2019. április 11-én landol a Holdon, ahol tudományos kutatásokat fog végezni. A járművet a NASA fényvisszaverőjével szerelték fel, amely a lézersugarak tükrözésével lehetővé teszi majd a NASA számára, hogy a leszállást követően pontosan megtalálja az űrjárművet a Hold felszínén. A SpaceIL továbbá belement abba is, hogy a NASA hozzájáruljon az űrjármű fedélzetére telepített magnetométer által gyűjtött adatokhoz. Az eszköz, amelyet az izraeli Weizmann Tudományos Intézetrel közösen fejlesztettek ki, a mágneses mezőt fogja mérni a leszállási helyszínén és afelett.

ujkelet.live

Lehet 50 után is biztonságosan szülni

Új horizontot nyitott a szülni kívánó, idősödő nők előtt a Ben Gurion Egyetem és a Soroka Egészségügyi Központ kutatása, amely kimutatja, hogy 40 éves kor után már nem nő radikálisan a gyermekvállalás kockázata, teljes biztonságban lehet a gyermek és az édesanya is.

A kutatás nagy mintán hasonlította össze a 40 év alatti, 40 és 50 év közötti, illetve az 50 feletti nőkre leselkedő terhességi kockázatokat és gyermekeik egészségi kilátásait. Az eredmények sok tekintetben meglepőek.

Még néhány évtizede is szinte elképzelhetetlennek tűnt jóval 40 felett gyereket vállalni, az orvostudomány fejlődése azonban az utóbbi időben ezt minden további nélkül lehetővé tette.

A kutatás ugyan megerősítette, hogy 40 fölött a terhesség kockázatai nagyobbak, de ezek nem nőnek drasztikus mértékben 50 körül, és afölött sem.

A 40 éven túli szüléseket a továbbiakban is érdemes természetesen magas kockázatúként kezelni, de mivel tudható, hogy sokak életében kitolódik a családalapítás vagy a második-harmadik gyerek vállalásának ideje, nem érdemes eleve elvetni annak a lehetőségét, hogy aki akkor érzi úgy, hogy gyereket szeretne, az anyává válhasson 40 vagy akár 50 év felett. Ebben a tekintetben biztatóak az izraeli kutatás eredményei.

International Departures				
Flight No	Destination	Time	Gate	Remarks
CX7183	Berlin	7:50	A-11	Gate closed
QF3474	London	7:50	A-12	Gate closed
BA372	Paris	7:55	B-10	Boarding
AY6554	New York	8:00	C-33	Boarding
KL3160	San Francisco	8:00	F-15	Boarding
BA8903	Manchester	8:05	B-12	See ticket f
BA710	Los Angeles	8:10	C-12	Check-in open
QF3371	Hong Kong	8:15	F-10	Check-in open
MA4866	Barcelona	8:15	F-12	Check-in at kiosks
CX7221	Copenhagen	8:20	G-32	Check-in at kiosks

Jeridacélpontok

szokat váltott ki úgy az izraeli, mint a világsajtó olvasóiból. A szélsőséges véleményt megfogalmazók közül nem egy a zsidóság jövőjéért aggódott.

Megnyugtatóan csak annyit, hogy a zsidóság Izraelben nem tűnik el. Izrael zsidó állam, a társadalom többsége zsidó, az ország kultúrája zsidó, az ünnepek zsidó ünnepek, a heti pihenőnap a szombat, a hivatalos nyelv az ivrit. A zsidók majdnem 100%-a zsidóval házasodik. De a nem zsidóval házasodó gyerekei és unokái is a zsidó társadalom mint társadalmi kollektíva részévé válnak – mindaddig, amíg Izraelben élnek.

Ugyanez nem mondható el a szétzórásban élő zsidókkal kapcsolatban. Ők ugyanis ott kisebbség, így statisztikailag nagy az esély, hogy zsidó nem zsidóval köt házasságot. Az oktatási intézményekben, a munkahelyen, a szórakozóhelyek többségében nem zsidóval találkozik.

Izraelen kívül a vegyes házasság igen magas és egyre növekvő százelekmű fordul elő. A konzervatív és reformközösségek csak lassítani tudják ezt a folyamatot, de megállítani nem. Ami azt jelenti, hogy a zsidóságnak hosszú távon nincs jövője a galutban. Sarkosan fogalmazva, csak idő kérdése, hogy a diaszpóra zsidósága felszívódjon.

Engem személy szerint nem aggaszt az Izraelben kötött néhány vegyes házasság, és meggyőződésem, hogy ha Lucy nem egy ismert tévés személyiség, az ő esete sem kap ilyen széles nyilvánosságot. Megjegyzem, véleményem szerint így sem több, mint bulvárszenzáció.

Ami viszont aggaszt, az a jerida. Annak ellenére, hogy a jeridázók (kivándorlók) száma a legalacsonyabb az államalapítás óta, még mindig magas. Ami ebben a kérdésben igazán aggasztó, az a növekvő társadalmi és kulturális támogatottsága mint érthető és természetes választás. Sőt! A politikai közbeszédben az alija és jerida kifejezések helyett már a be- és kivándorlás használatos.

Jó az esély, hogy a kivándorolt izraeli gyereke vagy unokája a fentebb említett okok miatt már nem lesz zsidó, nem lesz az izraeli nép része.

Izraelnek ebben a kérdésben lépnie kell, vagyis rövid távon rendeznie kell az alija és a jerida kérdését.

kell tenni minden szétszórásban élő zsidó számára – társadalmi és anyagi helyzetétől függetlenül. A legsürgősebb probléma, amit a sikeres alija érdekében meg kell oldani, az az olékat támogató környezet kialakítása. Ugyanis sok olyan „kóser” zsidó érkezik – elsősorban a kelet-európai országokból –, aki minimális ismerettel sem rendelkezik a zsidóságról, sőt még Izraelről se nagyon.

A jelenlegi oktatási rendszer egyáltalán nem alkalmas az integráció elősegítésére. Ez egyaránt vonatkozik a gyermek- és a felnőttoktatásra. Van ugyan néhány elszigetelt, ugyanakkor igen sikeres kezdeményezés, de mindaddig, amíg ezeket állami szinten nem karolják fel, hatásában elenyésző marad.

A másik súlyos probléma a betérés. Szintén elsősorban a kelet-európai országokból számos olé érkezett házastársi jogon, aki halachikusan nem zsidó. Ezek számára kétféle lehetőség kínálkozik.

Mielőtt ezek ismertetésébe kezdenék, tényként kell leszögezni, hogy a betérés nem könnyű, ezzel szemben hosszú folyamat. Ez érthető is, hiszen zsidónak lenni nem csak (és nem elsősorban) válást jelent, hanem egy néphez való tartozást. Ha elfogulatlanul állunk a kérdéshez, meg kell említeni a svájci állampolgárság megszerzésének nehézségeit és időtartamát, amelyhez képest egy zsidó betérés maga a könnyűlovasság.

A betérés chászid formájára nem térek ki, legyen elég annyi, hogy a vallási követelményeket sokszor túlzónak érzem, különösen az aránytalanul kevés, a mindennapi életben hasznos információk átadásának tükrében. Időtartama minimum három év.

Ugyanakkor üdvözlendő a Miniszterelnökségi Hivatal keretei között működő rabbinikus bíróság (bét din) betéréssel kapcsolatos tevékenysége és a bét din elé kerülő delikvens felkészítését patronáló alapítvány munkája. A ráv Chaim Druckman (aki nem melleseleg a vallási bíróság elnöke is) nevéhez fűződő alapítvány egy nagyon emberközeli, barátságos intézmény, ahol a jelöltet a legmesszebbmenőkig segítik az elsajátítandó tudás megszerzésében.

Itt egy három hónapos előzetes tanulás (nevezhetjük állapotfelmérésnek) után kerül sor a betéréshez

Csöbör és vödör

Majgull Axelsson: Nem vagyok Miriam

Nem vagyok Miriam, mondja a regény 85. évét betöltött, a méltóságteljes és visszafogott svédok között élő főhőse egy szép nyári napfordulón, és ezzel zavarba ejti összes családtagját.

A mondat képtelennek tűnik, de a legkevésbé sem az. Csakhogy a nagymama pontosan tudja, hogy csaknem hetven évig miféle titkot őrzött. Mint egy filmben, ahol

gyors vágásokkal zaklatják fel a nézőt, úgy kapjuk Majgull Axelssontól Miriam múltjának cserepeit. A kisvárosi házban nevelkedett kiskamasz lányét, akit egyszerre csak elhurcolnak a családjától, egy katolikus nevelőotthonba kerül a testvéreivel együtt, majd egy idő után a vagonok következnek és Auschwitz. És mire onnan hatszázvalahány kilométerrel odébb, Ravensbrückben kiszáll a tehervagonból, egy halott ép ruháját és személyiségét elvéve (ellopva), Miriam Goldbergként kerül a munkatáborba. Ott egy vonásnyival elviselhetőbb megalázott fogolynak lenni – persze ott sincs nagyobb biztonságban. A láger felszabadulásakor a svéd állam fogadja be sokadmagával. De a valódi énjét, emlékeit, életének gyereklány korszakát mélyen eltemette.

Ez a Szent Iván-nap egyben a visszaemlékezésé is. Miriam emlékezetében kitörölhetetlenül él minden nap, minden pillanat, amikor még állatszámba sem vették, él minden elosztott kenyérmorzsa, és persze öccsének, húgának elvesztése is. Aztán megmarad bevésődve a szolidaritásból kinőtt barátságféle, ami a túlélés akarását jelenti. Ennyi év után végre ha nem is vér szerinti, de így is legigazibb családtagjának: unokájának tud beszélni az eltemetett múlttól.

Fájdalmas, lassan olvasható, mégis abbahagyhatatlan könyv Axelsson regénye. Regénynek kell mondanunk, hiszen az író (aki 2018-ban itt, Pesten vett részt az Élet Menetén) az utószóban leszögezi, a történet aprólékosan megrajzolt részletei hitelesek, sorstanúk beszámolóján alapulnak, de hőseit az ő fantáziája alkotta meg.

Ami azonban abszolút hiteles, és hitelesíti Miriam szavait: a zsidók iránt részvevő, őket befogadó Svédország a KZ táborok cigány túlélőit simán kitoloncolta volna. Ugyanis ez a gyereklány, aki szinte mindenféle világi ismeret nélkül járta be a csendőroktól a haláltáborokig, onnan pedig a békébe vezető utat, és többet élt meg, mint kor- és sorstársai, ez a Miriam egy ezüstműves cigány ember Malika nevű lányának született.

Ha nem vállalja a sárga csillagot, nem érte volna meg a huszadik évét sem.

A Vígszínház február végén mutatta be a regényből készített színpadi változatot Igó Éva címszereplésével.

BJI

Részlet a regényből

– Raus! Raus! Raus!

A nyitott vagonajtóra bámult. Szürke fény. Árnyak lökdösődtek, lekuporodtak és kiugrottak. Kint német szavak, mint mindig. Nyers, parancsoló hangok, melyekbe egy sivitó női hang keveredett. A rabok a nyílás felé furakodtak, de már nem lökdösték egymást, elnémultak, válluk közé húzták a nyakukat, mintha védekeznének. Néha nyan fekvé maradtak a vagon padlóján. Hárman. Nem,

öten. Nyolcan. Tízen. Tizenhármán. Malika tett egy óvatos lépést. Igen, tényleg tudott menni. A bal lába fáj, de tudott menni. Sebtében végignézett magán. A kezén és lábán alvadt vér. Az öltözeke szakadt. A gombok eltűntek. Az egyik ruhaujjja teljesen letépve, a másik félig. Akár agyon is lőhetik, amiért a csíkos rabruhája tönkrement. Nem akarta, hogy agyonlőjék. Ő egy egész hulla akart lenni. Anélkül, hogy gondolkodott volna, letépte magáról a rabruhát, az egyik földön fekvő lány fölé hajolt, kigombolta az ingét, és gyorsan magára húzta, a saját szétszakadt ruhadarabját a halottra dobta, odasántikált az asszonyok csoportjához a vagonajtóban, begombolta az összes gombot, megigazította a kendőjét, aztán becsukta a szemét, amikor leugrott a vagonból. Éles fájdalom nyilallott a bal lábába és csípőjébe, ahogy a földnek ütődött, de nem volt szabad, hogy lássák. Ellenkezőleg, igyekezett úgy menni, hogy a sántítása ne tűnjön fel, könnyben úszó szemmel haladt előre a bizonytalan, hepehupás földön a többi asszonnal, nem túl lassan és nem túl szaporán. S ekkor gyors pillantást vetett a karjára. Sárga háromszög. Zsidó nő. Aha. Akkor tehát ő most zsidó, oda kell állnia a többi zsidó közé. Ha odaérnek a táborhoz, majdcsak kitalál valamit...

Aztán a karján lévő számra pillantott. A halott rab számára. Középen ez állt: 389. Pontosan az, ami neki is – és egy pillanatra, egyetlen pillanatra valóban hitt Istenben. Ekkor eleredt az eső.

Hosszan álltak felsorakozva, várták a parancsot. Olyan sokáig álltak, hogy volt ideje hozzászokni a fájdalomhoz a lábában, és kezdett körülnézni. Egy siló. Egy vasútállomás hátulja. Szürke ég, és áldott nyári eső. Valószínűleg hajnal felé járt. Hideg volt, de annyi baj legyen, a szomjúság rosszabb volt, mint a hűvös. Gyorsan végignyalta a szája szélét. Hát persze! Víz! Tiszta, mennyei víz! Előtte a sorban egy asszony hátrahajtotta a fejét, és hagyta, hogy a szájába hulljanak az esőcseppek. Ő is azonnal ugyanezt tette. Jéghideg cseppek érték a nyelvét, nem lett sokkal jobb, de azért egy kicsit. Sokáig állt így, aztán becsukta a száját, szaporán végigsimított a kezével az arcán, és még néhány cseppet sepert a szájához. Továbbra sem tudta, hova került, hova fognak menetelni, még azt se, hogy kicsoda ő, valahogy mégis, hosszú idő után először, valami újat érzett. Nem csak reménytelenséget, bár reményt se. Nem. Ez túl sok lett volna. Inkább kíváncsiságot. Igen. Ennek az egésznek a közepette egyfajta csodálkozást.

De hamar elmúlt. Minden olyan lett, amilyen lenni szokott. Az SS-ek üvöltöttek, de ő nem látta őket, mivel a háta mögött üvöltöttek, és arról szó sem lehetett, hogy megforduljon. Egy nő nevetett. Nevetett? Igen. Nevetett egy nő. Férfihang keveredett a nevetésbe. Nyilván valami mulatságosat mondhatott, mert erre a női hang még inkább nevetett. Jó harsányan. Aztán meglátta őket. Egy szálegyenes SS-tiszt, hátrattett kézzel sétált el jobb oldalon, mellette egy nő, szintén SS-egyenruhában. Szőke volt és telt keblű. Fején félrecsapott kis matrósapka. Nagy, barna német juhászt vezetett rövid pórázon. Fénylett a kutya szeme. Kis idő után látta, hogy az előtte álló nő leengedte a vállát. Továbbra is vigyázban állt, de nem feszes vigyázban. Malika követte a mozdulatot, magáévá tette, és még azt is megengedte magának, hogy a testsúlyát áthelyezze a jobb lábára. A bal lábában egy pillanatig még égett a fájdalom, amikor kisebb lett a súly. Malika mély levegőt vett.

– Te cigány vagy, ugye? – kérdezte valaki a bal oldalán, de Malika nem mert odafordulni, hogy lássa, ki az. Ő is fojtott hangon válaszolt.

– Igen.

– Akkor miért velünk állsz?

– A ruha. Elszakadt a ruhám. Nem akartam, hogy...

Rejtő Jenő: Sír (a) felirat

Ki itt nyugtalankodik csendesen,

Író volt és elköltözött az élők sorába.

Halt harminchat évig, élt néhány napot,

S ha gondolkozott, csak álmodott

Néhány lapot. S mikor kinevették:

Azt hitte, hogy kacagtatott.

Most itt fekszik e nehéz

Temetői hant alatt,

Zöld koponyáján kiút a csira

És azt álmodja, hogy él.

Szegény. Béke hangjaira!

Ámen.

Elment az eszem?

Vagy csupán parkol valahol,
Tán a Duna-parton? A Cipőknél?
Ahol emlékeztem... lehajoltam-simogattam
azokat...
Csend volt. Jóleső.

Majd hangos japán fotósok
lepték el a teret.
Oda a csend, oda az emlékezet.

Az eszem parkol valahol...

gj

A Veszprémi Zsidó Örökségi

Alapítvány köszönetet mond mind-

azoknak, akik a 2018. évi személyi

jövedelemadójuk 1%-át az alapít-

vány részére felajánlották. Az így

kapott 110.686 Ft-ot a veszprémi

zsidóság történetéről szóló könyv

nyomdai költségeire fordítjuk pályá-

zat önrészeként, a kuratórium dönté-

se alapján. Reméljük, hogy a 2019.

évről beadott bevallásukban még

többet fogják 1%-os felajánlásukat

alapítványunk részére megtenni,

amit előre is köszönünk. Adószá-

munk: **18927467-1-19.**

Kérjük, segítse személyi jövede-

lemadója 1%-ával a már igen idős

(85 év feletti) Jad Vasem-kitüntetet-

teket, akik 1944-ben életük kockáz-

tásával mentették a zsidó üldözöt-

teket. Köszönjük támogatását. **Igaz**

Emberekért Alapítvány. Adószá-

munk: **18040094-1-42.**

Kedves Barátaink!

Az idei évben is hamarosan elérkezik a személyi jövedelemadó bevallásának határideje. Amennyiben még nem döntött adója civil szervezeteknek felajánlható 1%-áról, kérjük, gondoljon ránk!

Ajánlja fel jövedelemadója 1%-át civil alapítványunk számára!

Ehhez nem kell egyebet tennie, mint mellékelnie egy nyilatkozatot adóbevallásához, amelyben kijelenti, hogy adója 1%-át Az Élet Menete Alapítványnak (adószám: 18184053-1-41) kívánja felajánlani.

Az Élet Menete emlékprogram jóval több, mint egy hagyományos megemlékezés. Ugyanannyira szól a jelenről, mint ahogy a múlttól. Csak a múlt megértése és tudomásul vétele tud segíteni abban, hogy sikeresen felkészítse az emberiséget a jelen gonoszágai-val való küzdelemre.

Támogatását előre is köszönjük! Az Élet Menete Alapítvány kuratóriuma

www.eletmenete.hu

Meghívó

A Hegedűs Gyula utcai zsinagóga templomkörzete és Az Élet Menete Alapítvány

2019. március 24-én, vasárnap, délelőtt 11 órai kezdettel emléksztát szervez az Újlipótvárosban Prof. Dr. Schöner Alfréd főrabbi vezetésével.

A séta alkalmával olyan hősök emléktábláit keressük fel, akik a II. világháború idején – akár életük kockáztatásával is – mentették az üldözötteket.

Találkozó: 11 óra, 1136 Budapest, Hegedűs Gyula utca 3. (zsinagóga)

A sétához több nagykövetség diplomatája is csatlakozik. Kérjük, belátásuk szerint hozzanak magukkal virágot vagy követ. Köszönjük.

Hősök útján Megemlékezés, Prof. Dr. Schöner Alfréd főrabbi-val.

APRÓ- HIRDETÉS

VEGYES

Üzemorvosi, háziorvosi rendelés Zuglóban, Vezér u. 156. VITAPHARM. Hétfő–szerda 15–16-ig. Dr. Szigeti Miklós, tel.: 220-0230.

Műfogsorrögzítés minimplantátumokkal. Bp., Szt. István krt. 4. III. 1. 320-4778. www.drviragdental.hu és www.mini-implantatum.hu

Közös képviselet, társasházkezelés, ingatlankezelés, ingatlankezelés Budapest. Dr. Bíró Anna, 06-70-505-9394, 06-70-383-5004, info@drbiroanna.hu

Színes és fekete-fehér nyomtatás, másolás, plakátnyomtatás, névjegykészítés, diplomakötés, könyvnyomtatás a Mammur III. em. 312-es üzletben és a Balogvár u. 1. alatt. Messinger Miklós, rcontact@t-online.hu, +36-20-934-9523.

GÁBOR ESZMERALDA becsüs, műgyűjtő készpénzért vásárol múzeumok számára is festményeket, bútorokat, ezüsttárgyakat, evőeszközöket, aranyakat, szobrokat, porcelánokat. Kiszállítás díjtalan: 1/789-1693, 30/898-5720.

Órajavítás, faliórák felújítása garanciával. Jung Péter, VII., Garay u. 45. 06-70-505-5620, www.jungoras.hu

Gyűjtő venne bélyeggyűjteményt, képeslapokat. 06-20-522-5690, este 06-1-322-8439.

– **Sar-El program!** Gyere velünk önkéntesnek Izraelbe! Indulási dátumok: május 19., június 16. Információ és jelentkezés: janos.deutsch76@freemail.hu, +36-20-233-8454, vagy az Izraeli Kulturális Intézetben (VI. ker., Paulay Ede u. 1.) minden kedden, 16–17 óra között.

Hírek, események röviden

– **A Frankel-zsinagógába** sámesi teendőkre vallásban járatos férfi munkatársat keresünk, heti átlagban 20 óra munkaidőre. Elérhetőségünk: 06-1-326-1445 (hétfő–csütörtök 7–12 óra között).

– **Adomány.** Füzeki Bálint anyagi segítséggel járult hozzá az Igaz Ember-ekért Alapítvány tevékenységéhez.

– **A sárbogárdi zsidóság történetéről** szóló kiállítás május 1-ig tekinthető meg az Újpest-Rákospalota körzet kultúrtermében (1042 Budapest, Liszt F. u. 7.), hétköznapi 9–13 között. Előzetes bejelentkezés szükséges a 06-30-892-2728-as telefonszámon.

ÚJ ÉLET

a Magyarországi Zsidó Hitközségek

Szövetségének lapja
1075 Budapest, Síp u. 12.
Telefon/fax: 322-2829

E-mail: ujelet@bzsh.t-online.hu

Főszerkesztő:

Kardos Péter

Olvasószerkesztő:

Gábor Zsuzsa

Kiadótulajdonos:

Mazsihisz

Előfizetési díjak:

Belföldön: 1 évre 4800 Ft

Külföldre 6800 Ft/év

USA és Izrael: 7500 Ft/év

Az összeg valutában is befizethető az aktuális árfolyamon.

OTP bankszámlaszám:

11707024-22118480

OTP SWIFT kód:

(BIC) OTPVHUHB

IBAN:

HU66 1170 7024 2026 2095 0000 0000

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap

Üzletág, előfizethető a kiadónál.

Postacsek: 11707024-22118480

Terjesztéssel kapcsolatos reklamációk

intézése a 06-(1)-767-8262-es számon.

Szedés, tördelés:

WolfPress Nyomdaipari Kft.

Nyomdai munkák:

mond.At Kft., www.mondat.hu

Felelős vezető: Nagy László

ISSN 0133-1353

Ne héberül, magyarul

(Volt egyszer egy Magyarító Egylet)

Úgynevezett civil szervezetet mindig nehéz volt alapítani vagy működtetni magyar viszonyok között. Így volt ez már a 19. században is. A pesti zsidó ifjak 175 évvel ezelőtt két évig egyeztettek, szervezkedtek azért, hogy az 1843 tavaszán elhatározott szándékuk alapján megszülessen a Magyarító, egykori teljes nevén a Hóni Izraeliták Között Magyar Nyelvet Terjesztő Pesti Egylet.

Az itteni zsidóság erőteljes magyarítását tűzték ki célul, merthogy abban az időben Pesten túlnyomó részben a német nyelvhasználat uralkodott a polgárság körében, és a reformkori eszmék születése, terjedése a zsidó értelmiséget is megmozgatta.

Az ötlet, a kezdeményezés dr. Pollák Henriktől és a pesti királyi egyetemen tanuló zsidó medicusok körétől származott. Egyhangú volt az alapítók döntése. A létesítők „vezetőbizottságában ott találjuk egész sorát azoknak a későbbi nagy zsidó férfiaknak, akik a szabadságharc idején, majd 1867 után a zsidó közélet élére kerültek”.

A tagok névsora: Heilprin Mihály (később Kossuth 1848-as belügyminisztériumának sajtófőnöke), Szegfi Márton, Barnai Ignác (ugyancsak 48-as köztisztviséget viselő), dr. Jakobovics Fülöp, a zsidó kórház megteremtője, Chorin Áron, Schwab Arszlán, Steinhart Jakab, Hochmuth Ábrahám (rabbi), Löw Lipót (a 48-as szabadságharc rabbija), Diósy Márton (Kossuth későbbi magántitkára), Hollander Leó (48-as szabadságharcos), dr. Finaly Zsigmond, dr. Gross Frigyes, dr. Kain Dávid, dr. Hauser József (orvosok), a már említett dr. Pollák Henrik és sokan mások.

Az alapszabály tervezetét bizonyos Decsényi, Horovitz, Kain, Farkas, Kácsér, Reich nevű buzgó ifjaknak tulajdonítják.

Az elfogadott alapszabályt a pesti izraelita község előljáróságához nyújtották be. Az előljáróságot is „magyarosodási igyekezet” jellemezte, így hajlandónak mutatkozott elfogadni az alapítást, Schwab Löw (későbbi néven Schwab Arszlán) főrabbi vezetésével bizottságot alakítottak a státutum vizsgálatára. E bizottság egy másik, harminctagú bizottmányt is alapított dr. Jakobovics Fülöp (a zsidó kórház igazgatója) elnökségével.

A bizottmány rögtön élénk propagandát kezdett az elvben már megalakult egylet gyakorlati működtetése érdekében. Aláíróveket terjesztettek tagok toborzása céljából, mondván, ha legalább 300 tag jelentkezik, „az egylet megalakultnak nyilatkoztatja magát”. 400 csatlakozó jelentkezett rövid idő alatt.

S mit szólt a szervezkedéshez az állami hatalom? Ma úgy minősítenénk az alapítási nehézségeket, hogy a hatalom kekeckedett, ugyanis a bécsi udvari körök két évig vonakodtak az alapszabály jóváhagyásától. Félt a hatalom, hogy jelentős szerephez jut a magyarok egyre erősödő függetlenségi terveinek, gondolatainak terjesztésében.

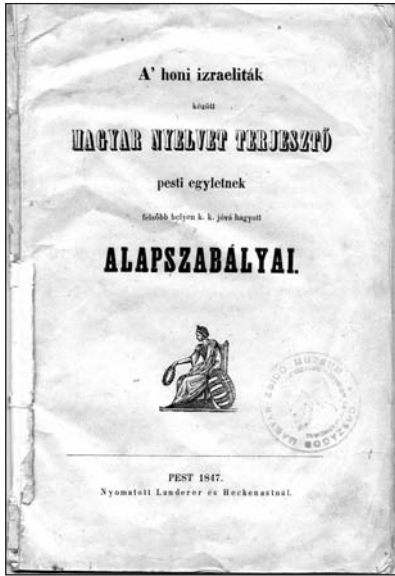
1844. május 8-án tartotta első közgyűlését az egylet, ott harminctagú választmányt alakítottak. E testület adott megbízást az első tisztviselőknél. Dr. Jakobovics Fülöp lett az első igazgató, helyettese Kélin Ármán. Titkárok pedig Barnay Ignác, „a pesti izr. hitközség lelkes titkára” és dr. Rosenfeld József orvos.

Hamarosan magyar óvoda, magyar nyelviskola, magyar könyvtár, egyleti tagok által ajánlott szegény gyermekeket oktató magyar tanoda szolgált az egyesület fő célját: a magyar nyelvet iskolában, kiadványokban terjesztetni a magyarországi izraeliták körében.

A 48-as szabadságharc leverése után az egylet által pártolt iskolákat „elnémetesítette” az idegen hatalom, és nemigen támogatta a magyarító szervezkedést.

Jött némi enyhülés a hatalom oldaláról a 860-as években. A szervezet Izraelita Magyar Egylet néven 600 taggal újként folytatta a magyarítást.

A viláégés idején is megjelent Egenlőség 1944-es példányaiban mit

látok? Az egyik februári szám ír az akkor száz éve alakult egyletről, az első magyar hitszónoklat történetéről. Az egylet ifjúságának köréből kerültek ki ugyanis az 1848 előtt alakult zsidó reformközség tagjai is. A megalakításának tulajdonképpen csak másodsorban voltak bizonyos szertartás-modernizálási okai: elsősorban arról volt szó, hogy az akkori nagyhitközség zsinagógai rendjébe nem lehetett bevenni – az idősebb és konzervatív elemek ellenállása következtében – a magyar nyelvű prédikációt. Einhorn Ignác (későbbi neve Horn Ede) rabbijelölt lett a szertartási magyarítás úttörője. 1866-ig tartott e kezdeményezés megvalósítása, akkor hozta létre a pesti hitközség a magyar hitszónoki állást. Kohn Sámulre esett a választás, akitől először hangzott el a Dohány-zsinagógában magyar nyelvű hitszónoklat.

Az első magyar nyelvű tórafordításnak és a két nyelvű imakönyvek kiadásának szorgalmazását, a magyar–héber–német népi iskolai olvasókönyvek a megjelentetését is az egylet kezdeményezéséhez kötik.

Politzer Tamás

Receptkönyv, avagy ősi imáink modern „felhasználása”

Nem csak nekem lenne jó elengedni... Hanem általában. Mindenkinek. Minden Embernek. Nem szolgál minket, pusztulást hoz. Áldozattá tesszük vele önmagunkat és egymást.

Előkészület: Végy 1 (egy) darab imát!

Mi az ima? Mire használhatjuk? Hogyan tehetjük jobbá velük önmagunkat és másokat? Hogyan élhetünk békés, boldog, teljes életet általa?

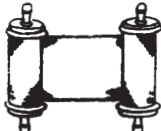
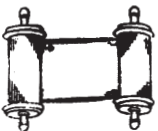
Az ima kérdés, kérdés és válasz is, röviden: kommunikáció. Igen, kommunikálunk, mert nemcsak a Transzcendenciával, Istennel kerülünk imádkozás közben kapcsolatba, hanem a világgal és önmagunkkal is. Az imában bármit kérdezhetek és kérhetek. És válasz fog érkezni, valahonnan bizonyosan.

Elkészítés: Végy 1 (egy) darab kérést, kérést, és add hozzá 1 (egy) darab imához!

Jón válasz. Persze ha azt kérném, hogy tűnjenek el a könyveim az íróasztalomról, és csettintenek, mint Mary Poppins... Természetesen nem erre gondolok. Nem ilyen hatása lesz az imának, de lesz hatása. A hit gondolat és képzelet, és ezeknek rendkívüli erejük van. Minden elmélyülés, minden önvizsgálat segít.

Végy 1 (egy) darab imát, 1 (egy) darab kérést, kérést, és keverj hozzá 1 (egy) db szándékot!

Az gondolom, hogy az imák esetén a legfontosabb a szándék, a szándék megszólaltatása. Az én kedvenc imám a zsidó liturgia egyik legbecsebb szakaszában, az Engesztelés Napján és az azt megelőző napokban énekelt szövege, az Ávinu, Málkénu (a cím azt jelenti, Atyánk, Királyunk). Gyakran olvasom, bizonyos részeit naponként. Mert nem az a fontos, hogy a liturgiában hol van a helye, a receptköny-

	IMÁIDŐK			
Templomok	Péntek este Márc. 22.	Szombat reggel Márc. 23.	Péntek este Márc. 29.	Szombat reggel Márc. 30.
Hősök	17.00	9.30	17.00	9.30
Frankel L. út 49.	17.30	10.00	17.30	10.00
Hegedűs Gy. u. 3.	17.30	9.30	17.30	9.30
Thököly út 83.	17.30	9.00	17.30	9.00
Hunyadi tér 3.	18.00	10.00	18.00	10.00
Bethlen tér 2.	17.30	9.30	17.30	9.30
Nagyfuvaros u. 4.	17.40	8.00	17.40	8.00
Scheiber S. u. 2.	18.00	9.00	18.00	9.00
Kazinczy u. 27.	17.50	8.00	18.00	8.00
Kórház				
(Amerikai u. 53.)	17.30	7.30	17.30	7.30
Páva u. 39.	18.00	9.30	18.00	9.30
Dózsa Gy. út 55.	17.00	9.00	17.00	9.00
Berzeviczy u. 8.	18.00	9.00	18.00	9.00
Károli G. tér 5.	18.00	9.00	18.00	9.00
Visegrádi u. 3.		9.00		9.00
Dessewffy u. 23.	17.50	9.00	18.00	9.00
Teleki tér 22. (szefárd)		9.30		9.30
Pesterzsébet (Vörösmarty u. 8.)	17.00		17.00	
Vidéken				
Hódmezővásárhely (Szt. István tér 2.)	17.00		17.00	
Vác (Oberlander Endre tér 1.)	17.00		17.00	
Kecskemét (Nagykőrösi út 5.)	18.00		18.00	
Székesfehérvár (Várkörút 19.)	18.10		18.10	
Győr (Kossuth L. u. 5.)	17.00		17.00	
Szeged (Gutenberg u. 20.)	17.00	9.00	17.00	9.00
Debrecen (Pásti u. 4.)	17.40	8.00	17.50	8.00
Nyíregyháza (Mártírok tere 6.)	17.40	8.00	17.50	8.00
Miskolc (Kazinczy u. 7.)	17.40	8.00	16.50	8.00
Pécs (Füred u. 1.)	17.30	10.30	17.30	10.30
Kiskunhalas (Petőfi u. 1.)	17.00		17.00	
Szombathely	17.00		17.00	
Kaposvár (Berzsenyi u. 14.)	17.00		17.00	
Nagykanizsa (Fő u. 6.)	17.00		17.00	
A zuglói körzet pénteki (17.30) és szombati (9.30) istentiszteleteit továbbra is a Scheiber-iskolában tartja (XIV. ker., Laky Adolf utca).				
N A P T Á R				
Március 20. szerda	Ádár 2.13.	Eszter böjtje Megila!		
Március 21. csütörtök	Ádár 2.14.	Púrím		
Március 22. péntek	Ádár 2.15.	Gyertyagyújtás: 5.20		
Március 23. szombat	Ádár 2.16.	Szombat kimenetele: 6.26		
Március 29. péntek	Ádár 2.22.	Gyertyagyújtás: 5.51		
Március 30. szombat	Ádár 2.23.	Szombat kimenetele: 6.57		
Újholdhirdetés				

vem praktikus, hétköznapi. Piskótát sem kánon szerint sütök, hanem érzéssel. Imát sem csak a liturgia szerint mondok el.

Az Ávinu, Málkénu régi imádság, könyörgés és vallomás, azért mondom el, mert védelmet szeretnék kapni, mert félek, mert nagyon nehéz, ami van, mert úgy érzem, már nem vi-selem el tovább. Tudom ilyenkor, hogy ezt a bizonyos rosszat én tartom fenn, de most, ima közben bevallom, szembenézek vele, elengedem. Átadom a Transzcendenciának, bármi legyen az, bárki legyen Ő. Azért írom így, mert mindannyian imádkozunk, mindenféle hitű – vagy tudomásuk szerint akár hitetlen – emberek imádkoznak Valakihez, Valamiért. Pontosan ez az Ávinu, Málkénu logikája: Atyánk, Királyunk, vétkeztünk előtted, ezt és ezt tettük, mi tettük, nem más, eléd állunk vele, megértjük, hogy a vétküink hozzánk tartozott, belőlünk következett – és elengedjük. Részesíts minket Irgalmadban és válts meg minket.

Szeptemberben, épp az Ávinu, Málkénu olvasásának hagyományos idejében nehéz periódusban voltam, és imádkoztam, megértést kértem és gyógyulást, mert úgy éreztem, hogy már nincs tovább.

Elmondtam, amit őseim sok évszázada mondanak: Atyánk, Királyunk, semmisítsd meg ellenségeink terveit, hiúsádd meg szándékaikat.

Elmentem Szemere Samu, a nagy zsidó tanító, Hegel, Descartes, Schiller és Spinoza magyar fordítója sírjához, és ott imádkoztam az Ávinu, Málkénu többtucatnyi egysoros strófáját, egészen végig... Szemerét nagyon közel érzem magamhoz, ha tanítok, érzem az ő támogatását, ezért mentem az ő sírjához. Egy követ vittem, ősi szokás, hogy a sírhoz követ viszünk, mert – egyebek mellett – az

állandóságot jelképezi. Nem akármilyen követ, ezt a követ egy tanítványomtól kaptam, egy kedves kislánytól, és asztalomon volt már egy jó ideje.

Rátettem a sírra, és végigmondtam az újévi (az újévet 10 nap választja el az Engesztelés Napjától) liturgia szerint az imát, és sírtam. És személyeset is kértem. Azt kértem az Örökkévalótól, Elohimtól, attól, ami meghalad minket, hogy válasszanak el engem a kollektív áldozat energetikai mintázatától, az áldozati tudattól, örökre. Vagy húsz éve dolgozom már ezen, vagyis önmagamon. És mindig újabb és újabb réteget életem át ennek a mintázatnak, pedig már jó lenne végleg elengedni.

És nem csak nekem lenne jó elengedni... Hanem általában. Mindenkinek. Minden Embernek, azon belül – mert számunkra is nagyon megszokott, belakott – minden zsidónak. Nem szolgál minket, pusztulást hoz. Áldozattá tesszük vele önmagunkat és egymást. Csak áldozatok vagyunk, és folyton újra megerősödünk ebben, mindig igazoljuk ezzel a saját agresszióinkat, és belelépünk újra meg újra az áldozat-elkövető dinamikába.

Nő a gyűlölet, az agresszió a világban. Az áldozat szerepe pedig kényelmes, vagyis annak tűnik. Mit is mond az áldozat? Jaj, hát én erről nem tehetek, a gonosz X. Y. tette ezt vagy azt velem.

De biztosan ő tette?

Végy 1 (egy) darab imát, 1 (egy) darab kérést, kérést, és keverj hozzá 1 (egy) db szándékot! Forró, lobogó érzélem között, előremelegített sütőben, jó alaposan süsd át! És utána hűtsd ki, ez nagyon fontos. Forróan fogyasztani szigorúan tilos!

Tuna Rita/Magyar Narancs
(A szerző hébertanár, az ORZSE hallgatója)

A nyitóünnepség jegyárai

A 15. Maccabi Európa Játékok nyitóünnepségét július 30-án, az MTK Budapest Új Hidegkuti Nándor Stadionjában rendezik.

A nyitóünnepség 20 óra 30 perckor kezdődik, időtartama körülbelül három óra lesz. A stadion befogadóképessége a rendezvényre 7000 fő.

Az egyeztetések már tavaly óta folyamatosak, jelenleg a rendezvény színpadra állítási fázisa zajlik, és hamarosan kezdődnek is a próbák. Mivel a szervezők fontosnak tartják, hogy a Maccabi Európa Játékok egészéhez hasonlóan a nyitóünnepség is igazi közösségi élmény legyen, ezért az esemény meghatározott pillanataiban mind a 7000 sportoló és néző részese lehet majd a műsornak.

A nyitóünnepségre online lehet majd jegyet vásárolni tavasztól, az alábbi árakon:

Alap: 16.250 Ft

Kedvezményes: 6.000 Ft

VIP: 29.250 Ft

Skybox B oldal / 10 fős skybox összesen: 325.000 Ft

Skybox A oldal / 12 fős skybox összesen: 390.000 Ft

Skybox A oldal / 24 fős skybox összesen: 487.500 Ft

Sky Lounge A oldal / fő: 26.000 Ft

Skybox A oldal 3. emelet / 12 fős skybox összesen: 390.000 Ft

Minden sportolói akkreditációval

rendelkező csapattag részt tud venni a bevonuláson, számukra a belépés természetesen ingyenes. Annak érdekében, hogy a hazai zsidó közösség érdeklődését minél jobban felkeltsék, illetve a részvételüket minél könnyebbé tegyék, számukra a szervezők a Mazsihisz javaslatára kedvezményes jegyeket fognak értékesíteni.

A szervezők a Maccabi Európa Játékok minden akkreditált résztvevőjének napi háromszori kóser étkezést biztosítanak, a különböző étkezési igények, intoleranciák, ételallergiák figyelembevételével. A nézők a kóser ételudvar szolgáltatásait vehetik majd igénybe.

Szerencse, hogy nem hitsorsos volt ÖNINTERJÚ

– Kedves rabbi úr, értem én! Mint túlélő, nyilván egy 44-es embermentőről akar szólni!

– Ezúttal nem! Egyébként azokban az időkben tényleg szerencsének számított, ha nem volt zsidó valaki!

– Akkor?

– A Síp utcai székház rendőrségének egykori alezredes parancsnokára gondolok!

– És miért szerencse, hogy nem volt hitsorsos?

– Mert így zsidóbarát lehetett!

– És mi volt ennek a zsidóbarátságnak az eredménye?

– A rendszerváltás után, amikor a szabadsággal a salak is felszínre jött, ez az ember úgy állt mellettünk, mint Isten kinyújtott védőkarja! A kapu elé fegyveres őrköt állított, az Élet Menetet biztosította, és így tovább!

– És mi lett vele?

– Az akkori üv. igazgató egyik legjobb húzása volt az alkalmazása. A másiknak sajnos szomorú következménye lett!

– Éspedig?

– Kiváló munkájáért izraeli úttal ajándékozta meg!

– Eddig jó! Azután?

– Az akkori kormány egyik nációra hajazó tagja, a „házmestersírató”, belekötött ebbe! (Fegyveres szervezet tagja Izraelbe?) És erre nem tudom, hogyan, de eltűnt!

– Vagyis az akkori kormány nem hirdetett zéró toleranciát?

– Nemcsak hogy nem hirdetett, de nem is gyakorolta!

Kardos Péter

10 dolog, amit (talán) nem tudtál a szőlőről

A szőlő számos vallásban megjelenik, különböző jelentéssel. Például a görögöknél, rómaiaknál is kiemelkedő szereppel bírt a gyümölcs, és leginkább a belőle készült nedű, a bor.

A zsidóságból is nagyon fontos szerepet tölt be. A kóser bor alapanyaga a megfelelő szőlő, nem véletlen például, hogy az összes 100%-os gyümölcsstar-talommal készült juice kóser (amennyiben a megfelelő márkát vásároljuk), a szőlőt kivéve.

A kóser bor az ünnepeinkhez is kapcsolódik, minden péntek este a kabbalát sábbát (szombatfogadás) után a borra (szőlőlére) kidust mondunk, megszenteljük a szombatot.

Amit még tudni kell a szőlőről:

1. A szőlő Izrael hét különleges növénye közül az egyik. Mózes 5. könyvében a következő felsorolást találjuk: „7. Mert az Örökkévaló, a te Istened elvisz téged jó országba, hol vízpatakok vannak, források és mélységek, melyek erednek a völgyben és a hegyen, 8. oly országba, hol búza, árpa, szőlő, füge és gránátalma (terem), oly országba, hol olajfa és méz (datolya) van” (5Mózes 8:7-8)

2. Az egyik legmagasabb energiatartalmú gyümölcs (ez azt jelenti, hogy az egyik leghizlalóbb), 100 gramm szőlő 78 kalóriát tartalmaz.

3. Vérszegénység esetén ajánlott a fogyasztása, de ízületi gyulladás esetén is jótékony hatású.

4. Kozmetikumként is kiválóan hasznosítható, késlelteti a ráncok kialakulását.

5. A szőlő magas A-, B-, C-, K-vitamin-, továbbá kálium-, szelén-, biotin-, vas- és folsavtartalma elősegíti a szervezet önvédelmi képességét, a szellemi és fizikai erőnlét fenntartását.

6. Véd a szívinfarktustól, antioxidánsként a koleszterin káros hatásával szemben is védelmet nyújt.

7. A szőlőnek nemcsak a gyümölcse, de a magja is igen sokféleképpen járul hozzá az egészség megőrzéséhez. Csökkenti az ízületi fájdalmat, oldja a stresszt, valamint mérsékli az allergiát.

8. A szőlő gyümölcsében almasav található, mely segít eltüntetni a fagokon megjelenő elszíneződéseket.

9. Lutein- és zeaxantintartalma hozzájárul a szem védelméhez.

10. Napjainkban a világ számos pontján készítenek kóser bort, a legtöbbet Izraelben, az USA-ban, Franciaországban, Németországban, Olaszországban, a Dél-afrikai Köztársaságban, Chilében és Ausztráliában állítják elő.

zsblog

Igen tisztelt holokauszt túlélők!

Minden évben hatalmas megtiszteltetés számunkra, amikor Önök velünk tartanak a budapesti Élet Menete felvonulásunkon.

Bizonyára értesültek már arról, hogy az idei évben ismét fátylós felvonulás lesz az Élet Menete, ezért 2019. április 14-én délután, 18 órai kezdéssel tartjuk megemlékezésünket.

Alapítványunk vezetői és sok-sok önkéntese mindent megpróbálnak elkövetni azért, hogy Önök, akikről ez a nap szól, velünk legyenek ezen a különleges programon. Ezt segítve, az idei évben a Menet előtt 6-8 személyes kis elektromos autókkal szeretnénk megkönnyíteni az idős emberek mozgását, hogy Önök is végig velünk tudjanak lenni.

Nagyon szeretnénk, ha mind a későbbi kezdés, mind az átlagnál picit hosszabb távolság ellenére eljárnának az Élet Menetere április 14-én!

Kérjük Önöket, hogy akik szeretnék igénybe venni az elektromos kisautókat, a kinga@eletmenete.hu címre küldjék el nevüket és telefonszámukat, hogy munkatársunk felvehesse Önöket a kapcsolatot, illetve megbeszéljék a részleteket, találkozási pontot stb.

Megkülönböztetett tisztelettel:
Az Élet Menete csapata

Az Élet Menete

**JÓ ÜGYÉRT
JÓ KIÁLLNI!**

Gyere velünk fátylós felvonulásunkra,
álljunk ki ismét együtt
a tolerancia mellett, és emlékezzünk
közös az áldozatokra!

A nemzetközi szervezetünk mintájára
évről évre megrendezésre kerülő menet idén
a Március 15. térről indul,
és a Jane Haining rakparton át vonulunk
a Cipők a Duna-parton emlékműig.

**Az Élet Menete
Budapest**

**2019. április
14.
18:00**

MINISZTERELNÖKSÉG
MÁZSIHISZ